

ДІЛО

ВХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛДНЕМ

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок Ч. 10, П. пов. Конто почт. шийд 143.322 Адреса для телеграм: «Діло», Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем Рукописи не звертаються.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА: Місячна в грош 4.50 зол. З границей: В Америці і док. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7.50 zł, Німеччині 7.50 zł, Швейцарії 8 шв. фр. Чехо- словацькій 30 к. Румунії 150 лєй, Болгарії 7.50 zł, Австрії 7.50 zł. — Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ- СТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.</p>
--	--	--

Тимчасовий уряд в Польщі.

Втеча президента й уряду. — Депресія і уступлення. — Капітуляційно-димісійні акти. — Ратай виконуючим обов'язки президента. — Становище партій. — Ідентичні постулати лівих. — Недоцінювання національної квестії. — Позапарламентарний уряд і його склад. — Стабілізація відносин.

Варшава, 16. травня 1926.

Події двох останніх днів розвивалися в Варшаві з надзвичайною швидкістю, змагаючи до дивидиш уряду Вітоса III, і його опору.

В п'ятницю вечором війська марш. Пілсудського в розгономому наступі заволоділи Бельведером, осідком през. Войцеховського і закінчили уряд Вітоса. Президент уряд з остатками своїх військ кинувся до втечі очевидно думаючи про організацію контражун в провінції. Та марш. Пілсудський передбачував такий оборот справи, бо у Вильнові притримали його відділи «реbelіантів». Аж тепер през. Войцеховський усвідомив собі безпильність свого положення. Не маючи ніякого іншого виходу, в п'ятницю вечором (в год. 130) вніс до марш. союму Ратай кс. прел. Токаржевського (і майора Мазанька з письмом такого змісту:

«До Пана Маршалка Союму Матія Ратай. Прошу Пана Маршалка негайно прибути до місця мого побуту у Вильнові, щоби прийняти мою заяву, яку бажаю скласти в праймі уряду з метою припинити дальший пролив крові. Прошу спричинити негайне завершення зброї. С. Войцеховський 14. 5. 1926. Год. 1915. Вільновий Вітос».

Одержавши це письмо, марш. Ратай негайно звернувся до марш. Пілсудського в справі припинення зброї акції. Останній згодився на пропозицію марш. Ратай. Письма того в год. 12 в лоні удався він до Вильнови, примусового осідку президента й уряду. Там одержав він ось такі три документарні листи:

1) До Пана Маршалка Союму Матія Ратай. З огляду на витворену ситуацію, яка не дає мені спроможності виконувати уряд президента Річпосполитої згідно зі змодовано мною присягою зрікаюся тою уряду і згідно з арт. 40 Конституції передаю Панові Маршалкові Союму права Президента Річпосполитої. Одночасно залучую прохання в справі димісії до-теперішнього уряду. Вильнові, 14. травня 1926. — Підписаний Ст. Войцеховський».

2) До Президента Річпосполитої. Отже зголошую димісію цілого уряду. — Підписаний Вітос. Вильнові, 14. травня 1926».

3) Протокол зі засідання Ради Міністрів, відбудутого у Вильнові 14. травня 1926 в праймі Пана Президента Річпосполитої. Початок в год. 17:30. Пан Президент Річпосполитої зажадав від Ради Міністрів відповіді на питання, чи у зв'язку зі ситуацією, витвореною зняттям столиці військами марш. Пілсудського і трігуючою в дальшому ході затяжкою домашньою війною слід далі вести боротьбу, чи її занести.

Рада Міністрів, одностайно приймаючи, що продовження боротьби в тих умовах доведе до війни між провідними провінціями Річпосполитої, що коначним є ужити в цілості війська до оборони границь Держави, загрожених такою війною, що війни коначним в інтересі Держави є усунути розділ між Народом і військом, що з огляду на те перервання дальшої боротьби є наказом зхилі.

Вперевідченим, що новому урядові лекше вдасться перевести те догадання, Рада Міністрів постановила зложити свою димісію. Одночасно Пан Президент залучував своє рішення зголосити уряд. Президент. Сидуючи підписи Міністрів. За підписом: Вікентій Вітос».

Одержавши ці акти в письмах, марш. Ратай від'їхав до Варшави. Поданою їм в суботу год. 6:15 рано до відома представників преси, він заявив: «Я рішився прийняти димісію уряду. В найближчих годинах буде іменованний новий уряд».

В суботу в год. 9-й рано відбулася в соймі конференція марш. Пілсудського з марш. Ратаєм. Згодом з Президи Раді Міністрів поновилися комуніст такого змісту: «З огляду на те, що Пан Станіслав Войцеховський зрікся становища Президента Річпосполитої, на основі арт. 40 Конституції об'являю ластуство функцій

Президента Річпосполитої. Варшава 15. травня 1926. Підписаний Маршарок Союму Ратай».

Після від'їзду марш. Пілсудського зі сойму, заступаючий президента марш. Ратай конферувал з представниками партій, у висліді чого доручив пос. проф. Бартелеві формування нового уряду.

В межичасі партій, що морально піддержували акцію марш. Пілсудського, винесли у зв'язку зі зміненою ситуацією низку принципівних постанов. І так ППС, найсильніша чисельно й організаційно партія поміркованої лівни внісела ухвали в напрямі: 1) негайного розв'язання сойму і сенату, 2) негайного розписання виборів до законодавчих установ, 3) вибору марш. Пілсудського на президента держави, 4) створення нового уряду без участі партій, що піддержували уряд Вітоса, 5) основної зміни політики супроти національних меншин, 6) потягнення до судово-карної відповідальності б. міністрів Кухарського, Вітоса, Керника, Корфангого, Залесовського, Оссюського і б. управителя мін. почт. Моцешського.

Парламентарний Клуб «Визволені» вніс таку резолюцію: «Визволені» стверджує, що криваве змагання армії і горожан під кермою марш. Пілсудського не може бути змарноване і не може бути обмануто в своїх надіях, збуджених тим ділом, працюючи населення. Клуб ПСЛ «Визволені»: 1) вважає негайно розв'язання Союму і Сенату та зарядження нових виборів коначною передумовою для розгляду можливості участі партій в уряді, 2) вважає коначним створення уряду характеру виразно лівого і суспільно радикального, який негайно приступив би до направи адміністрації, до уздоровлення господарських відносин, а перш усього до виконання земельної реформи. З огляду на те «Визволені» заявляє, що відмовити своєї участі і підтримки якогонебудь урядові іншого характеру, ніж угорі зазначено. Своєю акцією назавні вестиме партія згідно зі зазначеними принципами».

Парламентарний Клуб «Хлопського Сторонництва» ухвалив осью резолюцію: «Відносини побуду над урядом б. през. Войцеховського і Вітоса, який то уряд був персоніфікацією реакції, домани права і перекрутив, який він держав до остаточної катастрофи, для основної і скороті направи відносин в Польщі клуб вважає коначним: 1) щоби марш. Пілсудський негайно обняв становище Президента Річпосполитої, 2) негайно покликання селянсько-робітничого уряду, який скоро й радикально полагоди би догадання працюючих верств, а перш усього вів би в життя земельну реформу без відшкодування, 3) Союму і Сенату повинні бути негайно розв'язані, а нові вибори до Союму переведені в найкоротшому часі, 4) боротьба з корупцією і крадіжкою публичного гроша повинна бути переведена з усього безоглядністю з приноровленням до винуватців княжогострішних кар та конфіскації приватних маєтків, здобутих шляхом крадіжки і надувжж. Уряд, який не зобов'язався до здійснення наведених угорі постулатів, не найде підтримки в клубі «Хлопського Сторонництва»».

Годиться звернути увагу, що три партії польської поміркованої лівни одностайно висунули тільки два постулати негайного розв'язання сойму і сенату і розписання нових виборів — розуміється — на основі обов'язкової досі виборчої ординації та створення в теперішньому часі лівого кабінету. Інші постулати є менше одностайні. І так за вибором чи за покликанням марш. Пілсудського на становище президента держави заявили тільки дві партії (ППС і Хлопське сторонництво), а «Визволені» промовчало це питання. Також за переведення земельної реформи заявили тільки польські селянсько-радикальні партії, і то «Визволені» загалом, а Хл. Сторон. за реформою без відшкодування. Вкінці за потягненням до карно-судової відповідальності менеджера діяв теж зазначили тільки дві партії

(ППС і Хл. Сторон.) Національна справа, чи радше догадання зміни політики у відношеннях до польських народів на йшла зрозуміння (розуміється поки-що теоретично-маніфестаційне) тільки в одній з партій ППС. Дві інші партії лівого концерну з подику гідною легковажністю легковажать найбільше національне питання. Для повноти картини від рін буде зазначити, що марш. Пілсудський успішно довершивши переворот, не вступив поки-що з ніякою в ласною програмою.

З партії скомпромітованої й розгромленої правих поки-що дав знати про себе тільки «Зйонізм Люд-Народови» (вшех-поліяні) в комунікаті, який звучить:

«З огляду на довершений державний захват През. Річпосполитої Станіслав Войцеховський зрікся найвищої влади. Одночасно уступив покликаний ним уряд. Влада президента згідно з постановами конституції перейшла в руки маршалка Ратай, який творить тимчасовий уряд і скликає Національне Зібрання для вибору Президента Річпосполитої. Задаванням Нац. Зібрання буде через вибір Президента започаткувати б. до-у основ права і порядку. ЗНН не приймає ніякої участі в творенні тимчасового уряду. Вся відповідальність за політичні і господарські наслідки державного захвату спаде на тих, що його довершили».

Видно, що творець перевороту і пан положення в Польщі марш. Пілсудський не міг чи не хотів прийняти постулатів партій поміркованої лівни, коли через виконуючого обов'язки президента марш. Ратай не приступив відразу до створення парламентарного уряду, тільки дав своє плече на творення тимчасового, позапарламентарного кабінету. Як вже було згадано, місію створити уряд одержав проф. Бартелев. В суботу по 9-й год. вечором явився він у клубі соймових справоздавців і залучував, що створив уряд в такому складі: Каз. Бартель — прем'єр і мін. за-лізнич, ген. Каз. Млодзьяновський — мін. внутр. справ, Август Залеский (б. посол у Римі) — управитель мін. за-корд. справ, проф. Вяч. Маковський — упр. мін. справедливості, Гавр. Чехович (б.от. шеф департ. в мін. скарбу) — проф. Йосиф Мікуловський (б. о-морський у-урав. мін. освіти, марш. Йосиф Пілсудський — мін. військових справ, Іл. Гілів (дотеп. дир. деп. в мін. торгу і пром.) — у-урав. мін. торгу і промислу, д-р Йосиф Рачинський — у-урав. мін. рільництва, д-р Станіслав Юркевич (доп. дир. департ. в мін. праці) — у-урав. мін. праці і сусп. опіки і проф. Вит. Броневський — мін. публ. робіт. В новому кабінеті (не ви-слюючи прем'єра) який одночасно є мін. залізнич, є 5-тьох міністрів, з 6-тьох управителів міністерств, що ще різкіше підкреслює тимчасовість нового уряду.

Новостворене положення стабілізується досить поволі. Бажаючи припинити стабілізацію, марш. Ратай звернувся до представників преси, щоби вони використали свій вплив на публичну опінію в напрямі панифікації відносин.

Варшава починає вертати до нормального життя. Вулицями снуються товпи людей, оглядаючи місця боїв. Кількість ранених і вбитих досягає 2 тисячі осіб. Генеральний страйк закінчений.

В столиці довершено численні арештування цивільних осіб, притриманих зі зброєю в руках або стріляючих з зброєю в війська. Між іншими арештовано посла Димовського, б. през. Розвою» за страйк а війська і пос. Верчака за фашистську агітацію на вулицях.

Персоналія.

Б. през. Войцеховський одержав у Вильнові перепустку і вийшов до Спаль. Б. прем'єра В. Вітоса інтерв'ювано, а також міністра Оссюського і Керника сперш інтерв'ювано у Вильнові, а опис

перевезено до столиці. Відомого герою-да реакції, письменника Адольфа Наверт-Новачинського інтерв'ювано у варшавській штабелі.

Пацифікація і стабілізація.

Відмова уряду. — Заприсяжання уряду. — Нац. зібрання. — Познанська «республіка». — Увільнення членів б. уряду. — Пропозиція комуністів.

Варшава, 17. травня 1926.

Змагаючи до панифікації і стабілізації відносин, новий уряд видав вчора відозву до горожан, в якій підкреслює потребу морального переродження в Польщі, коначність опорт розвитку держави на пошануванні права і суспільній слушності. Уряд обіцяє вступити з п'ямом напрямом відносин організації державного життя, уважаючи коначним усунути дотеперішні недомогання.

Вчора в год. 12-й в год. новий уряд явився в соймі і зложив до рук марш. Ратай присягу на вірність конституції.

Нац. зібрання для вибору президента держави буде скликане на 25. ц. м. Поруч марш. Пілсудського яко кандидата висунули деякі кола також марш. Ратай і б. прел. Скішневського.

Більші клопоти справляє урядові Познань, який не хочє повертати в капітуляцію Хісо-Піста і поки-що творить окрему республіку. Для панифікації відносин в Познань вийшли там марш. сенату Тролячинський та посли Сейда і Пльотинський.

Інтерв'юваних членів б. уряду випущено на волю.

Розпорядок попереднього уряду про виштовний стан у Варшаві, марш. воєводи і Виленщини знесено.

Комун. фракція в соймі звернулася до лівни, поміркованої лівни і клубів «мал. меншин» з пропозицією створити спільний роб.-сел. уряд, одначе ППС відкинула цю пропозицію.

У Львові.

Знесення виняткового стану і маніфестація в честь Пілсудського.

Львів, 17. травня 1926

Винятковий стан, заведений у львівському воєводстві розпорядком воєводи д-ра Гарапха по одностайному вдержанні в правий сил знесено, задержуючи всі накази й заборони (71). Заведену яко складову частину виняткового стану превенційну цензуру для преси та поліційні години для локалі, ходження по вулицях і т. н. теж знесено, так що наші новинки на ш темі в бжжому числі є безпредметові.

В неділю (16. ц. м.) відбулася у Львові за ініціативою ППС і проф. союзів маніфестація в честь марш. Пілсудського. Рінок заледя непрогладна маса народу (до 20 тисяч). Під червоними прапорами з портретами і написами в честь марш. Пілсудського явилися робітничі організації, але було також багато цікавих. З трьох балюків промовляли бесідники до народу. На балюках кооперувала ППС з Хлопським Сторонництвом та зі Союзом б. Легіоністів і зі «Стисльцом».

Бесідники гостро атакували реакцію, складали покони Пілсудському, догадалися створення сел.-робітничого уряду під проводом Пілсудського яко президента держави, після чого відчитав резолюції, в яких згідно з тенором промов виставляється повалення уряду корупції й терору та виставляється догадання сел.-роб. уряду, висловлюється прозвання жоввраз, марш. пролетаріату і залізничникам за рішучу боротьбу, а марш. Пілсудському за «бути» проти реакції й деморалізації. Вкінці є готові кожної хвилі стати до боротьби за владу в Польщі.

Опися уформувалася величавий покід, який перейшовши вулицями Львова, сплинів під пам'ятником Мицкевича, де знову промовляли бесідники, зважаючи народ до боротьби з реакцією.

Біржа.

Гроші.

Вчора з огляду на невідомість біржі не було. В суботу платили за американські долари 11:05—11:10, за канадський долар 10:95—11:05.

стає пораз тощою. Тому за 130,000 до 160,000 літ позирна смуга шийде вже до золотини землі. Туті дождою ціне замірати. Оже дождю залишається тільки одна десята його життя. Хіба — та це вже не наукові висновки, — що воно припорохниться до цього часу до життя на землі або вітає собі власне центральне огрівання...

— **Рентгенологія в дентистичі.** Одна американська фірма фотографічного промислу розвинула до спільної з одним визначним дентистом д-р Ралером нову методу, яка дає змогу робити рентгенівські знімки як зубів і підбородка. Фільмова знімка дає змогу зорієнтуватися лікарю в складі зубів і губної ями тощо, ніж при безпосередніх оглядах.

— **Берлінська Академія Мистецтв** утворила незалежну окрему секцію поетів. Міністерство на висок Академії затвердило таких членів цієї секції: Гергарта Гавітмана, Тожааса Манна, Арно Гольца, Людвіга Фульда і Германа Штерна. Ренту членів виберуть уже ці перші члени.

— **Поліційна година.** Поліційною годиною є для ресторанів, театрів, кін і т. п. 830, по вулицях і майже всіх ходити без поліційної перепустки до год. 9 вечором. В тій самій годині замикають і брами кам'яниць. На ходженні по поліційній годині треба мати окрему легітимізацію з дирекції поліції. Подана нами вчора поліційна година 1030 вечором є помилковою.

— **Превенційна цензура.** Державна прокуратура у Львові з дня 15. п. м. астанова превенційну (попередню перед друком) цензуру для львівської преси на основі виконуючого розпорядку про винятковий стан, заряджений для цілої держави уступаючим урядом Вітоса.

— **Може найдуться охочі.** Однорічний Андрій Головчук з Деветин (Югославія) прислав до „Просвіти“ у Львові такого листа, писаного друкованим письмом: 8/У. 1926. Прощу Вас, як ласка ваша, приніти мені кілька книжок. Я наміслю друкувати 1924 року. Я хотів до школи два місяці і маю 11 років. Ви нам бідним кілька книжок прислали. Ви дуже добрі. Дай вам Боже, те довго прожити. І я наших дітей поздоровляю. Може з нашої шкільної молоді схоже хто зустрітись з мамі Андрійком, а через нього і з іншими дітьми. Цей спосіб практикується з користю в інших народів. Не вадило би, якби так наші діти вступали в листовну розмову з дітьми на інших наших землях і на еміграції. Для охочих, коли такі найдуться, подаємо адресу: Andrej Holovčuk, Devetina p. Prjavor, Bosna, Jugoslavia.

— **На базар у Лондону до Парижа.** Товариство англійської воздушної комунікації „Імпіріс Ервейс“ zorganizувало від 15-го п. м. щоденні літаки, призначені виключно для жінок, що хотять їхати за орудами. Вже раніше 60 процент воздушних пасажирів між Лондоном і Парижем були дами. Цілі літо щоденно 8 год. вранці відлітає апарат до Парижа, буде там 1030, а в 5 г. по пол. відліде до Лондону. Багаті Англичанки можуть за п'ять годин накупити в Парижі стільки модних витребок, скільки лише витребок чітат і їх кишеня.

— **Боротьба з мухами.** Передбачена німецька преса звертає вже тепер увагу всіх, щоби не забувати за боротьбу з мухами, які ще їх мало. Коли інші вісмо одну муху — абнаско міліон, який з неї зродиться в літі. Це треба брати не як поетичну фразу, а дослівно. Одна муха складає тепер 200—300 яєць. Після 12 годин виходять з них уже малі личинки, а ще 14 годин пізніше родиться муха, яка негайно починає продовжувати свій

різ. Коли прийняти, що половина мух є жіночого роду, тоді математика може ствердити, що з одної невинної мухи в літі вже міліон...

— **Комітет для вшанування 10-ліття смерті І. Франка** подає до загальної відома, що налічки на вікна вже можна набувати по 20 сот. за штуку у „Львів в конґарі Н. Тов. ім. Шевченка, в диларії УПТ, в Союзі Базарі і в „Народній Торговлі“. Новітові і місцеві комітети можуть замовити налічки просто в Комітеті (Львів, Ринок 10 П. Т-во „Просвіта“). До всіх філій „Просвіти“, сислав „Народної Торговлі“, виплата вже відбувається. — З замовленнями спінити, щоби устатити висоту накладу.

— **Тайна чистоти голосу.** Один з наших найкращих промовців, запитаний в який спосіб хоронити себе від хрипкі, відповів: „Підчас промови відслідкую горло-матовіш цукорками з фабрики „Фортуна нова“, Львів, Корсацького 231а“ 1925а) 1—1

Пам'ятайте, що всякі збірки на надгробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Дописи.

Рудки. (Віче в Вістріві коло Чернівців.) В Вістріві, де то 200 осіб перейшло з г-кат. на латинський обряд, відбулося 4 травня н. р. велике віче. Зібралось біля двох тисяч людей місцевих та з Болотов дод., Ванькович, Курнової, Роздольович, Загіря, Коношюк сім'я, Хлопчик і кількох з „перехресців“ з Чернівців. Дир у Вістріві організував біоку з революційними і папками, та коли побачив неспокійні маси народа, дав розказ боїви сховатися, а виславо лиш „панця“ з двора. Крім урядового комісара знавлося 10 хандармів. Віче отворив повіт. організатор У. Н. Д. О. о. Ст. Ониськевич, до президії війшов місцевий парох о. Дуркот і один селянин. Політичний реферат дав о. Ониськевич. Він змалював низький загальний українського народу і ті переподки, які ставили Українцям перед війною на полі культурнім, економічним і політичним (школи, середні, університет, фінансові інституції, поділ Галичини і т.). Подяки; як не допускати до створення легіонів Січ. Стрільців, як чорнили їх перед військом, владно, що буши-то український наріч це Москві, шпигуни (гр. Каз. Бадені); через те тисячі селян і інтелігентів йшли на шибеницю (Загурський) і десятки тисяч вислали до Талергофу і інших таборів. Відтак змалював упадок царату і керешчини на Вел. Україні і змагання Центральної Ради до незалежної держави. Коли фронт завалився і Австрія розпалася, українське військо заняло у Львові без допомоги зовні від 1. листопада 1918 Львів і даю почин у відді Галичини до визвольної боротьби за свою державу. Та коли Польня через масу своєї інтелігенції і покіч з Франції в воєнних матеріалах і старшин (Галерів) могли не лише встояти на фронті, але посувати наперед, то Українці змалювали вони перед світом більшовіками і вони з браку воєнних матеріалів мусли податися за Зоруч. Світлою хвицею в історії визвольної війни був день 22 січня 1919, задуха з Вел. Україною. Та коли не було ні звідки поміч, прийшлося погнати в трикутнику смерті й остаточно піддатися Польщак. Табори наповнилися нашими інтернованими. Зраду польський уряд, здавалося, хотів годитися з Українцями, обіцяв воєнську автономію, університет то-що: але то все було для чужини. Коли 13. березня 1923 призвано Січ. Галичину Польщі, настали репресії на полі господарський (земельна реформа), і культурнім (школи, університет) і політичним (жизкові закони). Та сама польська держава терить морально і матеріально від зловживання законами; вони мусять держати велике військо на „ворогів“ внутрішніх і зовнішніх та коштовну адміністрацію. Єдиною розв'язкою її скрути є надання всіх прав національним меншинам і задоволення голодних. По півторогодинним рефераті, которого збірні вислухали з великою увагою, коротко промовля М. Рогучий і дав економічний реферат п. Юрко Пастернак, знаний кооператор-селянин з Загіря. Цей паєрсіс, що ми лише власними силами можемо піднятися з упадку і до того вде кооперация, „Просвіта“, „Сільський Господар“, „Сич“, „Луги“ і „Союзи“ та взагалі організація. На кінці виходив студент Поляк, син місцевого діда і повіт. маршалка п. Яремовського. Він хотів доказати, що Українцям тут живеється лише, як „під Жидами“ на рад.

країні, що Польня держить найменше в світі війська, що ніхто не силую Українців молитися по польськи й інші негідні. Та о. Ониськевич дав йому відповідну відповідь з збори висловили своє обурення в крикх висловах. Слівом „Ще не мерла Україна“ закінчилося віче. Щодо тих, котрі в Чернівці перейшли на лат. обряд, є надія, що вони знов вернуть на лат. свої перекви. Бо вже побачили, що і онукави, один з другого лагує, що дає піддавати нос. Пасікомку. Тимчасом о. парох віс відкрити до коєдства у Львові проти розпорядку видати всім урядові метрики на руки старости в Рудках, а щоб кожний сам відбирав собі своє саєдонтво хрещення.

Лист до Редакції.

в обороні пам'яті покійного.

Одержуємо таке письмо: В двох числах Вашого щільного часопису (ч. 52 і 53 з дня 10. і 11. березня) була поміщена новинка про село Дереняки, теревольського повіту. В цій новинці п. дописувач накликає на нашого покійного батька о. Валерія Галичівця, кажучи, що „він ціле життя давав польському шибеництву“, що „літо з його дітей не місє з рідного дому тривалих національних переконань“, та, що „він уважав своїх парохів за худобу й тому вони десятки літ жили в тій кривдині“.

Тому, що всі ті три твердження манюються за правдою, просимо ласкаво помістити наше спростування такого змісту: Уважасмо своїм обов'язком ствердити, що дід наших родичів був щиро українським, а не польсько-шибеницьким. Доказом цього є хочби те, що коли польські війська заняли Теревольщину, уважени наш покійний матір і держали її в тюрмі в Теревольці, Береканіх і у Львові та що це було причиною її скоростежної смерті.

Всі діти покійного нашого батька були виковані в ширім українським дуці, чого доказом, що двох наших братів служило в українській армії, а один з них пок. Осип Галичів, хоч щасливо перебував світову війну, положив своє життя в обороні України.

Щож торкається задухи — „тими кривдині“, то не спростував п. О. Гундич в 69 ч. „Діла“ з дня 30. березня ч. р. а правдивість слів п. О. Гундича можуть ствердити численні парохієне всіх трьох сіл цієї парохії: Дереняки, Долгого і Заляниці.

Боромімо цим виключно того, що помер 1917 р. і вже сам не може оборонитися. Динав нас, що п. дописувач шойно тепер подав свою прилюдну „одну“ родинного і громадського життя того, що айшов і моголи як чесний чоловік і добрий громадянин-Українець у Львові, дня 12. травня 1926.

Софії з Ганкевичів Сітницька, Нінна з Ганкевичів Мельникова, Олена з Ганкевичів Гринюкова.

Оповідки.

Український Наддніпрянський Хор під управою Дм. Котка.
Вікторок 18.У. Станіславів.
Середа 19.У. Наддніпря.
Четвер 20.У. Наддніпря.
П'ятниця 21.У. Солотвина.
Субота 22.У. Солотвина.
Неділя 23.У. Делятин.
Понеділок 24.У. Коломия.
Вікторок 25.У. Коломия.
Середа 26.У. Городенка.
Четвер 27.У. Городенка.
Початок о год. 830 вечором. Ціни скрізь знижені. 1659 12—2
Чл. А. П. 542/25
27.

ВІЗНАННЯ

до наслідників, спадкоємців і вірників чужини.

МИКОЛАЙ ВАСИЛЬКО надзвичайний посол і уповноважений міністер у Відні VI, Thobaldgasse ч. 4. і в Берліні König-Auguststrasse ч. 22. приналежний до Буковини, від року 1919 український горожанин, помер дня 2. Серпня 1924 в Райхенголі. Його завіщання відшукало. Визнається сам всіх наслідників, спадкоємців і вірників, які є австрійськими горожаними або тут перебуваючими чужинцями, щоби до дня 10. червня 1926 зголосили в підписаним суді свої права до спадщини. В протиним случаю може бути спадщина видана без огляду на ті права чужинської власті, або особи, яку вона каже.

Мешкаючи в краю наслідники просили австрійський суд о переведення спадкового проводу. Закордонних наслідників і спадкоємців визнається, щоби зголосили свої права і вщеподами речини, та заявили, чи домагаються відступлення справи чужинської власті. Впринци, если чужинська власть сама не зажадає відступлення, буде спадкова перестрава провадитися тут, а іменю лише з тими наслідниками, які зголосилися.

ПОВІТОВИЙ СУД НЕУВАУ У ВІДНІ VII/I. Hiltmayergasse ч. 38. відділ II. Відень, дня 7. квітня 1926.

Д-р Натань Оаар за згідність виготовлення, директор канцелярії

Reisig Al. p. 1728 2—3

Товариський Зід абстуркція теринської гімназії в Тернополі з 1909 року скликує підписний комітет на день 3. липня 1926. Просить Товариша з ір справи звертатися листово до товариша о. Стефана Вонса, пароха, Грошівці, пошта Глобонь Велюній ай Тернопіль. Товариш о. Стефан Вонс, Володимир Сатрський. 1719 3—1

Жертви на політичних авіації в **Львові:** м. Олеха. Душа пов. 41 сот. 150, 13 ф. сая, с. Кутарівка пов. Душа 215 зод. 10 сот. 150, 50 коржиків, 3 ф. сая, 58 яєць, с. Боготинськ пов. Душа 095 зод. 22 п. сая, 63 коржиків, 13 ф. сая, 53 яєць, с. Кутівка пов. Душа 210 зод. 10 п. сая, 60 коржиків, 4 ф. сая, 12 яєць, с. Чернина пов. Душа 2— зод. 12 яєць, 20 коржиків, 12 яєць, с. Боретин пов. Душа 37 коржиків, 14 ф. сая, 27 яєць, с. Боретин пов. Душа 2 зод. 25 п. сая, 47 яєць, с. Романів пов. Душа 16 п. сая, 4 коржиків, 14 ф. сая, с. Паломні пов. Душа 43 п. сая, 50 коржиків, 1 ф. сая, 115 яєць, с. Перезаводиць пов. Душа 21 п. сая, с. Острів пов. Душа 27 п. сая, 21 коржиків, 14 ф. сая, 27 яєць, с. Заліч пов. Душа 750 зод. 12 п. сая, 38 коржиків, 3 ф. сая, м. Боретин пов. Душа 2 зод. 30 п. сая, 40 коржиків, 6 ф. сая, 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПРИЙМУ СПІЛЬНИКА до істратного підприємства (авіація фабрика), потрібний вклад 3000 доларів. Зголошення під „Діло“ до адміністрації „Діла“ 1726 3—2

НАПРАВУ годинників під управою фавоха сил павільйонівським подвотке Гутерман Сукстуса 14. По стині годинників посылати доми. 1679 6) 10—2

І-30Д. коштує кожда золотина напара у Гутермана Сукстуса 14. 1679 10—2

ПОВІТОВИЙ СОЮЗ КООПЕРАТИВ в Зборіві приймає на безплату практику кинговодів і достритора. 1721 3—3

ДЛЯ ЛІТНИКІВІ в долинянській горі над Сачею в напруді гарній околиці до літній від 1. VI. для осіб кинати найраше з харчем для кількох осіб. Станція залізнична Винода з відстані відокорієка аж на місде. Ближній інформації надати з чинності П. Особа Людзівка, п. Велдих. 1739 1—1

СЕМІНАРИСТКА IV. р. глядає запити у Львові до дітей від 3 літ, при чому може допомогати і в домашньому господарстві. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Семінаристка“ 1—1

ПОШУКУЄТЬСЯ вправного інструктора по можності укличеного семінариста для приготування з 6 кл. української пісні до здачки на IV. р. уч. семінара Ласкани зголошення салти на адресу: Уляд вєрхній Вербня, п. Угня (Ужгород) 1741

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

МЕБЕЛЬНИЙ ДІМ в знаній фірмі на сплати **Міндер** Райтана с.

істуюча від 1892 р. Нема конкурентів щодо якості доставляють мебля українськ 1674 закордонних. 6—14

ДИВАНИ, — КИЛИМИ, — КАПИ, ФРАНКИ, ПОРТІЕРИ, ХІДНИКИ.

1693 продаж найдешевше 3—4

ВАНК площа **Марійська ч. 5.** в сімх

ЗМІНА ЛЬОКАЛЮ І

Почесно злісна, артистична та накладова — **ПЕРЕПЛЕТІН. М. Кривцького** — поширєна та перенесена на ауд. Пеклар 1647 оку ч. І. С. 7—10

ПОДЯКА.

Перенята глибокою повагою і вдячною гляндою В. п. д-ра **А. Гершендерфєр** секундар державного загального шпиталю і окулісту у Львові, ага Краківська 9, за вищення мене операцією за тяжкої неуги очей, яку викоп. Лікарі признали невилковим, складаю йому на цій місці гляндоку, не даючи в словах висловити, любийню подяку. 1737 1—1 **Ксеня Альфредівна, Стінська**

ПОДЯКА.

Неумолима смерть забрала зі собою нашу найдорожчу матір та бабусю ба. п. Каваню з Струмівських Єзерську. Притби горем складаємо огесою дорогою найшпирійшу подяку Всєч. о. М. Ладі, о. Лозарівському з Ляшківського похоронної провад. Всєч. о. Семинишину за засади участь у сумноу обряді, а всім дякуємо за виславання нам співчуття і відведення дорогої Покійної на місце вічного спочинку. 1738 1—1 **ДІТИ І ВІУЖИ.**

Ширіть наш часопис!

ВІДГУКИ ДНД

38-70

1247

(1) НАКАН ИМПЕРИОНОВОГО ЕКСПЕДИТА

Панятаймо: Рідна Школа — це на
родна фортеця, це певний захис
в добі лихоліття!

ВІДГУКИ ДНД

Wesoło żeglujmy, wesoło
Po tyja burzliwym potoku!
Jak ptły w gradowym obloku
Choć wichry, pioruny w okolo

Умільно... Над містом жайворонками літають гарматні стрільня, несеться з недалеких піль рев наступаючих Махнівців, докоческ скоростріл на залізничім шляху, чий Бог один знає! (Слово в місті "вигляд майже нормальний".) А слово "майже" відноситься не так до гармідеру битви, як до кількох

— Тиждень танцю. У Парижі почався 13-го ч. м. конгрес міжнародного танцю, який триватиме тиждень. Танцюристи з усього світа зібрались там, щоб навчитись найновіших танців. Одночасно зорганізовано міжнародні змагання за містечество в танцю. Всі можливі танці будуть впроваджені перед очима публіки: павани, гавоти, менуети, національні танці всіх народів, класичні танці і модерні. З усіх держав виїхали делегати, щоб взяти участь у змаганнях і вернутись до рідного краю збагаченими — останніми мо-

— Сину енергійних батьків. В останній часі приїхали з Америки до Лондону два зрілі молодці, щоб по американськи, себто реально здійснити свої мрії. Один син мільярда Вандербільт, другий короля автомобілів — Форда. Корнеліус Вандербільт хоче реформувати ліхтарівну: тому засновує три великі часописи, призначені для молодих. Його батька не зрушує ця ідея і він не дає на цей ні сотика. А молодий видавець поприбує покищо з 180.000 доларів, щоб на початок покривати дефіцити свого підприємства. Сам має він річно лише 15.000 дол. пенсії, а решту сподіється позичити на рахунок майна батька, якого з генеральним спадкоємцем. Молодий Едсель Форда хоче продовжувати працю свого батька в Європі. В Америці продаж автомобілів його батька дійшла до мільйонаційного пункту; продав він їх 40 мільйонів; тепер повинна прийти черга на Європу. Для цього син Форда заснує

1740

НА СПЛАТИ

1-4

Меблі: люксові і автентичні, роботи
будівельні: візки, двері і т. п.
церковні: містари, іконостаси, по-
ручальства, обсажені,
відтак управ. вищої промислової школи

АНТІН ДЯКІВ

Черногори, вул. Баропа 10

непохованих трупів, що лежали на кід-
никах [1]

На зідницях топані народу викинені „гу-
дять немощко“, бо весті справді гарний
і теплий. Біля панночок Галичине, які по-
кищо заховуються супроти Деміана і Ма-
ка — нейтральні.

— Як вам не стідно! — жартує чорно-
ока панночка до нашого Л., переступає
трупа на хідячку.

— Снова даю, ніо вас кохаю — відпо-
відає Галичанин, перескакуючи й собі че-
рез перешкоду.

А в другій парі:
— Юності!! Как весна прекрасна ти
— літає романтична жінка директора
горальні.

— Юність не юність, але ще сорок літ нема!... — думав поручник від обози і разом із директором порушував пошану якогось зарубіжного бізнесмена.

Третя пара вже зовсім зукраїнізована:
— Знаєте — щебече якась соринка —
я така сьогодні чогось весела...
— А Влас? Він зовсім не зукраїнізований?

— А йдуть пані ввечерю на концерт?
— Ясно, що йду...
Четверта шойно українізується:
— То rap Україніас?

— Так Українець!
— Стривайте. Так будемо балакати по
вашому. От бачите, цей більшовик, що
тут лежить, був у нас на квартирі. Симпатичний... не був такий, — додає з усміш-
кою, — Галичани симпатичніші...

Пара минає трупа і, балакаючи про не-
далекі парк, віддаляється.

Сонде останніми проміннями грається в колірних дахах домі, золотить верши старезних дубів славної "Софіївки". Промежада переноситься ближче парку, а ділі вливається в нього як річка в озеро.

Хто на кого, не розбереш—і не цікаво.
Котрі небудь придуть, будуть бешкетувати і стабілі.

Життя Уманя майже нормальне. Публіка в парках, а ввечері концерт Галичини і танці після того...

Галектрон 'Hnka.

дві фабрики автомобілів в Англії де працюватиме від 12 до 15 тисяч робітників. Коли він проведе енергійну пропаганду, тоді за 10 літ кожний десятий Європейець їздитиме „Фордом“.

— Як довго ще нам жити? Коли події в якомусь краю відіграють нас на якийсь час від ширшого світа і чужинні часосили не приносять шоденної страви для мізку, що звик до новин, уява за людьми звертається тоді до метафізичних проблем. Замість хроніки шоденних сензацій, лежить перед нашими очима величавська чужинна стаття, яка не втрапить актуальності і за тиждень: «Як довго ще люди житимуть на світі?» До XIX ст. вчені цікавилися більше питанням: як довго люди вже живуть? Спершу задовольнилися відповіддю біблій, обраховуючи сотворення світа на 5600 літ. У XIX в. природники означили появу першої людини менш ніж на 10,000 літ тому, а пізніше на 50 і 100,000 літ. А життя земної кулі обраховували на мільони літ. У цих обчисленнях головну роль відіграв винахід радіо, що став «годинником-міремом» світа. Один з бердичівських професорів Вальтер Нернст доказував нещадно, що зосереджена в сонні енергія вистачить ще на білioni літ. Отже стільки ще можуть жити люди на землі — майже вічно! У свіжій астрономічній журналі «Скіріус» інший німецький професор Векстер, з новим німногою поглядом. Він стверджує, що щорічно 7 біліонів міліграмів водуху пропахне з нашої землі. У давніших періодах землі ця втрата була значно менша. Тепер атмосфера землі

Жіноцтво і політичні партії.

(Дискусійна стаття.)

Справа активної участі нашого жіноцтва в політичному житті набуває фактично все ще в межах теорії. Покищо від обох заінтересованих сторін, себто від жіноцтва і від провладу політичних партій, чують заяви доброї волі до співпраці. Жіночі організації від довгого часу закликають своїх членів вступати до політичних партій і брати діяльну участь в їх роботі; партії зі свого боку закликають охоту прийняти в свої ряди жіноцтво і апелюють про своє прихильне до нього відношення. Однак на закликах і заявах кіпляться і досі не видно ніяких серйозних спроб, щоб справу рушити з мертвої точки.

Не хочемо тут вирішувати, де лежить вина цього сумного факту, що наше жіноцтво стоїть осторонь політичного життя: чи пасивності жіноцтва, яке не цікавиться глибшими суспільними явищами і не розуміє, що творчим, співіснуючим чинником національного життя може стати лише використовуючи свої громадські права, чи може вина лежить в провідниках нашого політичного життя, які не вміють підійти до жіночих мас і не доцільно значіння свідомого, політично виробленого жіноцтва зі становища інтересу партії і нації.

Та не про це хочемо говорити. Справа участі жіноцтва в політичній роботі є сьогодні бодай теоретично всіми чинниками признана і вирішена. Але в якій формі і яким шляхом має наступити це приєднання жінок до політичних партій, — про це нема в наших громадянстві ясної думки. Навпаки, дотеперішні спроби гуртування жінок в рамках політичних партій аказують на повну відсутність орієнтації в цій справі навіть у людей найбільш компетентних, себто в наших політичних діячів і в жіночих діячок. Ці помилкові спроби є також сумним доказом на це, що ідеологія жіночого руху є ще все українському жіноцтву чужа і ним незасвоєна.

Масмо на думці т. зв. „жіночі секції“ при політичних партіях, про які доводилося чути останніми часами. На цей шлях притягнення жіноцтва в свої ряди вступило здається УНДО, бо в більших повітових містах (кир. в Станіславові і Тернополі) основано окремі „жіночі секції“ в рамках УНДО.

Що за ціль відокремлювати приєднаних партійних членів в окремі організаційні гурти, — Бог один знає. Всім відомо, що організаційний гурт має оправдання до життя годі, коли є висловом якоїсь ідеологічної схилі або об'єднанням однодумців для оборони спільних інтересів. В рамках суцільної організації можна також створити окремі секції для переведення поділу праці. Ясна річ, що окремі жіночі секції при політичній партії не мають за собою ніякої з наведених вище раций. Не представляють ніякої ідеї, не мають перед собою ніяких конкретних завдань.

Правда: жіноцтво має свої специфічні інтереси і тому гуртується в окремі жіночі організації. Однак ці організації мають лиш тоді ціль і рачію існування, коли є організованим змаганням до розв'язки тих всіх теоретичних і суспільних проблем, які сумують під назвою жіночого питання. Всяка інша жіноча організація (або жіночий гурт при загальній установі) не має ніякого глузду, є зайва і анахронічна, а не просто шкідлива. Зайва тому, бо не має ніякої провідної думки, яка оправдувала би її існування; анахронічна, бо анахронізмом є відокремлюватися від мужин в якійнебудь громадській чи культурній роботі; шкідлива, бо поглиблює ще віками гнилому пропасть між мужьською і жіночою психікою.

Сказане вище торкається також жіночих секцій при політичній партії. Ці секції не видержують кри-

тики з ніякого боку, вони є зовсім непотрібні як зі становища жіночих секцій, так і партійних інтересів. Партія об'єднує своїх членів на основі певної політичної ідеології — партійна програма однакова є для всіх членів без огляду на полі. В політичній партії жіноцтво повинно аступати не як якась жіноча каста, лише на персональній основі, як значайні члени, на тих самих правах і обов'язках, що мужини. Це єдиний правильний шлях витягнення жіноцтва до політичної роботи, єдинокор правильна форма участі жінок в політичних партіях.

Зі справою „жіночої секції“ в рамках партії язється тісно друге питання: а саме: спосіб вибору жінок до управи партії. Коли ставимо на становищі, що жінка аходить в партію на персональній основі, що має в партії такі самі права і обов'язки, як мужина, — то очевидно і до управи партії вона може увійти лиш тим самим законним, правильним шляхом вибору її загальними зборами чи партійними з'їздами і конгресами, що вибирають шлу управу.

Але хоч та проблема така проста і ясна, то і в цій справі нема ще в наших партійних провідників виробленої думки. В нас все ще покутує концепція „жіночої представниці“. Що цей абсурд аначити, — годі зрозуміти. Хто і як що „жіночу представницю“ має вибирати, — цього ніхто не знає, навіть люди, які виносили таку постанову. Тому й не диво, що в Центральних Комітеті УНДО, в яким зарезервовано минулого року літом одне місце для „представниці жіноцтва“, — це місце цілий рік було необладжене.

Найвищий час перевести ревзію „жіночих секцій“ і „представниць жіноцтва“ і справити ті помилкові кроки в нашій політичній житті. Вони є глумом ідеї, яку бушім-то репрезентують, ідеї громадянської рівноправності жінок.

Коли при останніх виборах до німецького Райхстагу дві великі політичні партії поклали жіночі імена на чолі своїх партійних ліст (Demokratische Partei — Dr. Gertrud Baumer, Bayerische Volkspartei — Marie Lüders), вони бачили в них не „представниць жіноцтва“, а представниць своєї суцільної ідеології. Ті численні жінки, які засідають в німецьких, чеських і інших парламентах, репрезентують в них інтереси не лиш жіночих виборців, але цілого населення і працюють для добра цілої нації. В Америці в двох стейтах місце президентів займають жінки. Жінка, як бурмістр міста, є в Америці буденною появою. Не як „представниці жіноцтва“ приймають жінки ці найвищі уряди і почести, лише дістають їх з рук цілого населення.

Нехай же і наші політичні партії, а зокрема УНДО, яке з рачі своєї національної платформи є покликане до згуртування в своїх рядах загалу українського жіноцтва, приймуть цей єдино раціональний принцип. Нехай же не відокремлюють жінок членів партії в окремі секції, нехай не відносяться до них як до сепаратної касты, а в свої управи нехай вибирають жінок на персональній основі, очевидно коли мають в своїх рядах жінки, які виключно своїми особистими кваліфікаціями є достойні тої чести.

Слід зазначити, що на цьому становищі стоїть також „Союз Українок“, центральна жіноча організація на зах.-українській нащ. території. Вже попередні жіночі з'їзди, починаючи від Всеукраїнського Жіночого З'їзду в грудні 1921 р. зясували недвозначно своє становище в повній справі. (Пригадуємо реферат п. з. „Суть і завдання жіночої організації“, „Жінка і політика“, „Головні проблеми сучасного фемінізму“). Це питання стало тепер актуальне в зв'язку з оживленням нашого політичного життя і тому останній З'їзд Союзу Українок, який відбувся з кінцем квітня т. р., присвятив йому знову свою увагу. Після оживленої дискусії прийняв він одностайно отсю резолюцію: „З'їзд делегаток, признаючи потребу як найбільш активної участі жі-

ноцтва в політичному житті, аважає творення окремих жіночих секцій при політичних партіях річю непотрібною зі становища жіночих інтересів, а навіть шкідливою для єдності українського жіночого руху“.

(Мі-ру).

Проти провокації.

Інтервенція Президія УНДО в Дирекції поліції.

Львів, 15. травня 1926.

В зв'язку зі „сенсацийною“ провокацією львівської польської преси („Слово Польське“, „Газета Поранна“, „Век Нова“ і „Кур'єр Львівський“), іспробувало „народово-демократичні“ чинники та в зв'язку з арештуваннями, переведеннями в п'ятих поліцейською з виглядами на їх пошарення, явилася сьогодні в 11 год. рану у дирекцію поліції д-р Райхендер александра Президія ЦК. УНДО а складі д-ра Дмитра Левинського (голови), а. Давида Лопатинського (заст. голови) і Михайла Струтинського (заст. гол. секретаря), щоб запротестувати проти довірених прештутів і проти провокації польської преси, розуміється іспробуваної поліцією.

Д-р Дм. Левинський звернув увагу на тактику польської преси, яка пшмуванням проти України хоче консолідувати роздослу варшавських пересортів опінію польського громадянства. Зважачи, що позані одначасно а чотирьох польських органах дивизионі „Інформації“ на тему „Української Військової Організації“, гумористичних мілітаристично-постановних „концепцій“, похоронні товариства „Луг“ і „Тайного З'їзду“ УНДО були у всіх гдазах з малими стилістичними змінами ідеатичні, — асно, що їх джерела слід шукати в урядових колах.

Проти такого підлоджуючого поведіння і чорносотенних прийомів Президія УНДО: закладає жвавіший протест, домагається негайного випущення арештованих або віддання до розпорядності слідчого судді та передавання цього протесту урядовою дорожньою міністерству внутр. справ. Зокрема президія мусить заарештувати проти тусів Я арешту гол. секретаря УНДО. Вол. Целеня і члена Центр. Комітету ред. Дм. Палайса.

Дир. поліції д-р Райхендер заявив, що він-перетяжений біжучими справами — не має іще нагоди читати ранішніх польських газет. Щож торкається арештованих, то він зарядить негайне (на протязі суботи) їх випущення або відставлення до суду, якщо проти когонебудь з них є фактичні основи до того. Протест міг би він передати вищій владі тільки тоді, колиб одержав його на письмі.

З огляду на те годяку пізніше Президія УНДО передала Дирекції поліції письмений протест.

Згодом в год. 12-45 інтервеніова в справі арештованих у шефа поліції, поліцей. ком. Мітленера ада. д-р Олександр Марітчак. На домагання бачитися з арештованими шеф дефензи відповів відмовно; натомість заявив, що ще сьогодні частину арештованих буде випущено на волю, а частина передана судові.

Модні вовни для пань на костюми, плащі, мундеські сунна, шопи, шифони лоручає по низьких цінах фірма

АНТІН УВЕРА

Львів, вул. Галицька 10.
Філії в Тернополі і Стрию.

По широкому світі.

До Парижа прилетів перший німецький літак з Берліна з шести пасажирами. Є це перша ластівка після підписаної конвенції між двома державами щодо воздушної комунікації.

У Мароку йдуть далі зав'язі бої на еспанським фронті. Ріфенці виявляють багато енергії. По обох боках значні втрати.

Між Пекіном і Ганканом вилетів зі шляху поїзд: 30 Китайців убитих; чимало ранених.

Організаційно-політичний рух.

Організаційна нарада У. Н. Д. О. в Белзі.

Ще перед двома місяцями повстала в Соколі повітова організація Українського Національно-Демократичного Об'єднання. Організація розвивалася інтензивно працю в повіті. Після імпозитного селянського віча в Соколі, відбулася дня 10 травня т. р. в Белзі в залі Повітового Союзу Кооперативна організаційно-політична нарада Об'єднання при участі 252 осіб. Між присутніми було 5 священиків, стількиж представників інтелігенції, а решта селяне. Всі села безлісного судового повіту вислали

на нараду делегатів. Повітовий Народний Комітет репрезентував на нараді о. Доромий і д-р Давидович і Соколяк Северій.

До президія вибрало присутні о. Доромий Михайла, о. Бодяченка Василя, Лискевича Теодора. Секретарем вибрано Костянтина Єфрема. Реферат про потребу політичної організації висловив делегат Об'єднання з Львова о. Олександр Чорнякський. Він же послав і ларейну програму.

По рефераті розмовляла обшарна дискусія, а який зборили голоси о. Давидович, Зішко Іван, Мартинюк Атанасій, Копаль Пилип, Давид Пилип, Атанасій Полюкшич, Полюкшич Михайло, д-р Іван Солюб (гості-радикали), Мизула Іван, Семіонини Василь і Кіт Волод. Харківського комітетом приймають промову устосовану безліччю була думка про потребу об'єднання усього національного табору для сильної політичної боротьби.

Збори прийняли шість резолюцій, а які зважали все українське населення соціального повіту аступати в ряди Українського Національно-Демократичного Об'єднання, борючись одностайно за українську школу, за самоврядування і за національну незалежність, а також за національну акцію ймаючи, т. зв. Українського Народного Союзу д-ра Северія Давидовича та Олександра на Волин. Народа зважали гармонію, рівновою промовою о. Доромий і відспівання українського національного гімну.

Учасники.

Радянська Україна.

Курси для підготовки кинггарських робітників. — „ВФКУ“ переїхав в Харків до Каїна.

Кингоспілка організує курси для теоретичної підготовки кинггарських робітників у Харкові. Тав курси веда Кингоспілка в минулому році. Тоді були вони 3-ох тижневими. Цьогорічні курси тривають 6 тижнів. На курси приймають тільки тих, що мають за собою кинггарську практику. Отав завданням курсів є піднесення фхових кваліфікацій кинггарів. Цьогорічні курси мають таку програму: 1) загальні справи кинггарського руху (4 год.); 2) видавнича справа (8 год.); 3) кооператива: а) загальні питання (10 год.); б) оперативна праця (29 год.); в) технічні праці в кинггарстві (13 год.); г) методи кинггарської праці (10 год.); д) кооператива і кинггарство (16 год.); 4) Виучування кинггарів та покупи (10 год.); 5) Бібліографія (30 год.); 6) Розповсюдження кинггарів на село (15 год.); 7) Торговля папиром і канцелярським приладдям (35 год.); 8) Кингоспілка (5 год.). — Кошти утримання курсів і курсантів покриває Кингоспілка.

Наслідком великої мешканевої кризи в Харкові Всеукраїнське фільмово-кінематографічне підприємство (Управління) переноситься до Києва. Станеться це аж в липні, коли будуть приготовані помешкання. В Києві крім фабрики намітила управу зорганізувати також центральну лабораторію. Фабрика буде давати тільки один примірник фільму, а дальшу роботу, тобто копії з фільмів буде виробляти лабораторія.

Всі початі в Харкові фільми мають закінчити ще в травні. Між ними є і всі серії фільму „Тарас Шевченко“. В Києві будуть робити фільм п. н. „Тарас Трисяло“ на основі сценарія Радиса, під режисурою Чордінніна і при допомозі проф. Кричевського. Крім того йдуть фільми „Спартак“ і „Вся реформатор“ під режисурою молодого артиста Ф. Лопатинського. До кінця того року мають випустити 15 фільмів. Тепер з усіх фільмів виробу ВФКУ найбільший попит і найбільшу популярність на Україні має фільм „Трипільська трагедія“. Тему до нього зв'язи з історією української революції.

Розмах ПДВО.

Вартість спростування Польської Дирекції Війнянних Обладчень.

Перед кількома тижнями повсталася в польських часописах, а опісля також в інших органах реєляції про господарств ПДВО. Видно немай вони були цій інституції, бо розіслала вона до них часописи спростування, які з огляду на 9 19 були помилковими, які з огляду на останній наслідок „Діа“ також в кількох останніх наслідок „Діа“ Польська Дирекція у своїх спростуваннях упевнило, що ревізія Найвищої Палати Державної Контролі не дала во суті ніяких відхилень висвітлює для інституції. Так часом у звіт Найвищої Палати Державної Контролі оформлювано отсі основи